

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
MICHAL BOBEK
föredraget den 18 maj 2017¹

Mål C-340/16

**Landeskrankenanstalten-Betriebsgesellschaft – KABEG
mot
Mutuelles du Mans assurances IARD SA (MMA IARD)**

(begäran om förhandsavgörande från Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike))

”Förhandsavgörande – Domstols behörighet vid försäkringstvister – Begreppen försäkringstvister och skadelidande – Talan väckt av den skadelidande direkt mot försäkringsgivaren – Arbetsgivaren, en offentligrättslig institution, har genom subrogation övertagit en anställds rättigheter gentemot försäkringsgivaren, på grundval av lagstadgad överlåtelse av rättigheter tillhörande den person som skadats i en trafikolycka”

I. Inledning

1. En cyklist som bor och arbetar i Österrike skadades i en trafikolycka i Italien. Han tvingades sjukskriva sig. Hans arbetsgivare, en offentligrättslig institution inom sjuk- och hälsovårdssektorn i Österrike, fortsatte att betala ut hans lön under hela sjukskrivningstiden, i enlighet med arbetsgivarens lagstadgade skyldigheter enligt österrikisk lag. Bilförarens ansvarsförsäkringsgivare har sitt säte i Frankrike. Arbetsgivaren vill få ersättning från bilförarens ansvarsförsäkringsgivare med ett belopp motsvarande den lön som utbetalats till cyklisten. Arbetsgivaren har därför väckt talan i Österrike mot försäkringsgivaren.

2. När talan väcktes vid österrisk domstol åberopade arbetsgivaren de särskilda bestämmelserna om behörighet vid försäkringstvister i förordning (EG) nr 44/2001.² Enligt dessa bestämmelser får en skadelidande i princip väcka talan mot en försäkringsgivare på den ort där den skadelidande har hemvist. Syftet med detta särskilda *forum actoris* vid försäkringstvister är att skydda den svagare parten.

3. Mot bakgrund av dessa faktiska omständigheter och de ovannämnda bestämmelserna är den hänskjutande domstolen, Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike), tveksam till huruvida arbetsgivaren kan betecknas som en svagare part som förtjänar skydd genom den särskilda bestämmelse om *forum actoris* vid försäkringstvister som fastställs i förordning nr 44/2001. Det är denna tveksamhet som belyser det verkliga problemet i förevarande mål. EU-domstolen har anmodats att klargöra under vilka omständigheter det särskilda *forum actoris* som föreskrivs i förordningen kan överföras till en person som genom subrogation har övertagit den ursprungligen eller direkt skadelidandes skadeståndsanspråk.

¹ Originalspråk: engelska.

² Rådets förordning av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1).

II. Tillämpliga bestämmelser

A. Unionsrätt

1. *Förordning nr 44/2001*

4. Skälen 11–13 i förordning nr 44/2001 har följande lydelse:

”(11) Behörighetsbestämmelserna måste uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist, och det måste alltid kunna gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till partsautonomin gör det berättigat att använda någon annan anknytning. ...

(12) Principen om att domstolen där svaranden har hemvist är behörig bör kompletteras med alternativa behörighetsregler i de fall där det finns en nära koppling mellan domstolen och tvisteföremålet eller då detta krävs för att underlätta rättskipningen.

(13) Vid försäkrings-, konsument- och anställningsavtal bör den svagare parten skyddas genom behörighetsbestämmelser som är förmånligare för dennes intressen än de allmänna bestämmelserna.”

5. I artikel 2.1 i förordning nr 44/2001 föreskrivs följande: ”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han har medborgarskap.”

6. I artikel 3.1 i förordning nr 44/2001 föreskrivs följande: ”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat får väckas vid domstol i en annan medlemsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i detta kapitel.”

7. Enligt artikel 8 i förordning nr 44/2001 regleras behörigheten i försäkringstvister genom avsnitt 3 i kapitel II i samma förordning.

8. Enligt bestämmelserna i artikel 9.1 i förordning nr 44/2001 kan talan mot en försäkringsgivare som har hemvist i en medlemsstat väckas

”a) vid domstolarna i den medlemsstat där han har hemvist, eller

b) i en annan medlemsstat, vid domstolen i den ort där käranden har hemvist om talan väcks av försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare, eller

...”

9. I artikel 11.2 föreskrivs att ”Bestämmelserna i artiklarna 8–10 gäller om den skadelidande väcker talan direkt mot försäkringsgivaren, om sådan direkt talan är tillåten.”

10. Det kan för fullständighetens skull tilläggas att förordning nr 44/2001 har upphävts genom förordning (EU) nr 1215/2012, som är tillämplig från och med den 10 januari 2015.³ Talan i förevarande mål väcktes emellertid före det datumet och den tillämpliga lagstiftningen utgörs därför av förordning nr 44/2001.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1).

B. Nationell rätt

11. På federal nivå föreskrivs i 1358 § Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (den österrikiska civillagen)⁴ följande: ”Den som betalar en annan persons skuld, för vilken denne är personligt ansvarig eller ansvarar för med vissa bestämda tillgångar, ska överta borgenärens rättigheter och ska ha befogenhet att kräva ersättning av gäldenären för den betalda skulden. ...”

12. I 67 § stycke 1 Versicherungsvertragsgesetz (försäkringsavtalslagen)⁵ föreskrivs att om en försäkringstagare har skadeståndsanspråk mot tredje part, övergår skadeståndsanspråket till försäkringsgivaren, om denna ersätter försäkringstagaren för skadan.

13. På lokal nivå, i den österrikiska delstaten Karantanien, fastställs i 2 § stycke 1 Kärntner Landeskrankenanstalten-Betriebsgesetz⁶ (lag om förvaltningen av delstatens sjukhus i Karantanien) att ”Landeskrankenanstalten-Betriebsgesellschaft – KABEG” är en offentligrettslig institution. Enligt 3 § ska KABEG driva delstatens sjukhus som allmänna sjukhus. KABEG ska fullgöra sina skyldigheter med hänsyn till allmänintresset och får inte vara vinstdrivande.

III. Bakgrund, förfarandet och frågorna

14. Landeskrankenanstalten-Betriebsgesellschaft – KABEG (nedan kallad klaganden) är ett offentligrettsligt organ som driver sjukhus. Det har sitt säte i Klagenfurt am Wörthersee, Österrike.

15. En av klagandens anställda (nedan kallad cyklisten) ådrog sig flera skador i en trafikolycka som inträffade den 26 mars 2011 i Italien. Vid tidpunkten för olyckan arbetade cyklisten och var bosatt i Österrike.

16. Bilföraren, som påstås ha orsakat olyckan, hade en ansvarsförsäkring hos Mutuelles du Mans assurances IARD SA (nedan kallad motparten), ett försäkringsbolag med säte i Frankrike.

17. Klaganden väckte talan mot motparten vid Landesgericht Klagenfurt (Regionala domstolen i Klagenfurt, Österrike) (nedan kallad förstainstansdomstolen). Klaganden ansåg att bilföraren var ensam ansvarig för olyckan. Klaganden yrkade att motparten skulle betala skadestånd om 15 505,64 euro jämte ränta samt ersätta rättegångskostnaderna.

18. I enlighet med sin lagstadgade skyldighet hade klaganden betalat ut lön till cyklisten (som var anställd hos klaganden) medan han var sjukskriven till följd av de skador som han hade ådragit sig i trafikolyckan. I enlighet med österrikisk lag övergick cyklistens skadeståndsanspråk till klaganden. Klaganden gjorde gällande att den lön som betalats ut till cyklisten under sjukskrivningen utgjorde skadestånd och att cyklistens rätt att kräva ersättning av motparten för skadan därmed hade övergått till klaganden.

19. Klaganden hävdade vidare att förstainstansdomstolen var internationellt behörig att avgöra målet. Klaganden grundade detta påstående på artikel 9.1 b jämförd med artikel 11.2 i förordning nr 44/2001, enligt vilken talan mot en försäkringsgivare kan väckas i en annan medlemsstat än den där försäkringsgivaren har sin hemvist (i detta fall Frankrike), om den väcks vid domstol på den ort där käranden har hemvist (i detta fall Österrike). Klaganden påpekade också att samma domstol tidigare hade ansett sig vara behörig att pröva den talan som cyklisten samtidigt hade väckt mot försäkringsgivaren.

⁴ Lag av den 1 juni 1811, JGS nr 946/1811.

⁵ Lag av den 2 december 1958 BGBl. 1959/2, i dess ändrade lydelse.

⁶ Lag av den 25 februari 1993, LGBl 1993/44, i dess ändrade lydelse.

20. Motparten instämmer inte i att den österrikiska domstolen har internationell behörighet. Motparten fäster uppmärksamheten på syftet med de särskilda behörighetsreglerna vid försäkringstvister, nämligen att skydda den svagare parten. Motparten ansåg att klaganden inte var en svagare part och därför inte hade rätt till sådant skydd.

21. Förstainstansdomstolen slog fast att den var behörig och att klaganden kunde anses som en svagare part trots sin storlek, eftersom klaganden endast gjort gällande ett anspråk som härrörde från den anställde.

22. Efter att motparten överklagat förstainstansdomstolens avgörande till Oberlandesgericht Graz (Regionala överdomstolen i Graz, Österrike), upphävde denna senare förstainstansdomstolens avgörande och avvisade den ursprungliga talan, eftersom den slog fast att internationell behörighet saknades. Oberlandesgericht Graz fann också att klaganden inte kunde betecknas som den svagare parten.

23. Klaganden överklagade Oberlandesgericht Graz avgörande till Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen), tillika den hänskjutande domstolen. Denna fann det vara nödvändigt att klargöra flera bestämmelser i avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 44/2001 i syfte att bedöma huruvida den tvist som den har att avgöra kan klassificeras som en försäkringstvist. Klarhet önskas särskilt i huruvida klaganden kan betraktas som en skadelidande som vid en försäkringstvist kan åberopa den bestämmelse om *forum actoris* som fastställs i artikel 9.1 b jämförd med artikel 11.2 i förordning nr 44/2001.

24. Under dessa omständigheter har Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen) vilandeförklarat målet och ställt följande fråga till EU-domstolen:

”1. Ska det anses utgöra en försäkringstvist, i den mening som avses i artikel 8 i förordning (EG) nr 44/2001, när en inhemsk arbetsgivare väcker talan om ersättning för den skada som denne lider till följd av fortsatta löneutbetalningarna till sin inom landet bosatta arbetstagare, om

- (a) arbetstagaren har skadats i en trafikolycka i en medlemsstat (Italien),
- (b) talan riktar sig mot det skadevällande fordonets ansvarsförsäkringsgivare med hemvist i en annan medlemsstat (Frankrike), och
- (c) arbetsgivaren är en offentligrättslig institution med ställning som juridisk person?

2. Om fråga 1 besvaras jakande:

Ska artikel 9.1 b jämförd med artikel 11.2 i förordning (EG) nr 44/2001 tolkas så, att en arbetsgivare, som fortsätter betala ut lönen, kan väcka talan, i egenskap av ”skadelidande”, mot det skadevällande fordonets ansvarsförsäkringsgivare vid domstolen i den ort där arbetsgivaren har sitt säte, om en sådan direkt talan är tillåten?”

25. Skriftliga yttranden har inkommit från klaganden, motparten, den italienska regeringen och kommissionen.

IV. Bedömning

26. Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida en tvist, i vilken talan väckts av en arbetsgivare som fortsatt att betala ut lön till sin anställda medan denne var sjukskriven (på grund av skador denne ådragit sig i en trafikolycka) och som har krävt skadeståndsansättning motsvarande den utbetalda lönen, ska betecknas som en "försäkringstvist" i den mening som avses i förordning nr 44/2001 (den första frågan). Om detta besvaras jakande, vill den hänskjutande domstolen även få klarhet i huruvida en sådan arbetsgivare vid en försäkringstvist kan betraktas som en "skadelidande" och åberopa *forum actoris* när talan väcks mot bilförarens ansvarsförsäkringsgivare (den andra frågan).

27. Jag anser att båda dessa frågor ska besvaras jakande. I förklaringen av denna ståndpunkt kommer jag först att kortfattat behandla begreppet "försäkringstvist" (A). Därefter kommer jag att undersöka huruvida och under vilka omständigheter en person som genom subrogation övertagit ett försäkringsanspråk kan klassificeras som en "skadelidande" och åberopa *forum actoris* vid en försäkringstvist (B).

28. Som en inledande anmärkning om terminologin som gäller hela mitt resonemang vill jag betona att jag har använt begreppet "subrogation" på ett generellt och neutralt sätt, så att det avser alla slag av juridiska situationer där någon ersatt någon annan.⁷ Det återger helt enkelt den situationen att en person har trätt i en annans ställe för att göra rättigheter gällande eller fullgöra skyldigheter.

A. Försäkringstvister

29. Såsom det anges i artikel 8 i förordning nr 44/2001 innehåller avsnitt 3 i kapitel II i samma förordning särskilda behörighetsbestämmelser som är tillämpliga vid försäkringstvister. Enligt dessa särskilda bestämmelser kan försäkringstagaren, den försäkrade, förmånstagaren och den skadelidande väcka talan mot en försäkringsgivare vid domstol i den medlemsstat och på den ort där dessa respektive parter har hemvist. Försäkringsgivaren har däremot i princip endast en möjlighet, nämligen att väcka talan vid domstol i den medlemsstat där svaranden har hemvist.⁸

30. I förordning nr 44/2001 anges emellertid inte vad som avses med begreppet "försäkring". Inte heller anges detta vare sig i förordningens föregångare (Brysselkonventionen⁹) eller i dess efterföljare (förordning nr 1215/2012¹⁰).

31. Jag instämmer med kommissionen i att begreppet "försäkringstvist" måste tolkas självständigt och enhetligt för att i möjligaste mån säkerställa att de rättigheter och skyldigheter som följer av denna förordning är lika och enhetliga för medlemsstaterna och för berörda personer.¹¹

32. Bortsett från denna allmänna observation finns det dock ingen särskild unionsrättslig definition av vad som avses med "försäkringstvist". Hittills har domstolen i sin praxis tillhandahållit två typer av kasuistisk vägledning i denna fråga, genom inkludering (genom att ge explicita exempel på vad som omfattas) och genom exkludering (exempel på vad som inte omfattas).

⁷ Varigenom jag enligt eget förmenande gått tillbaka till det ursprungliga latinska begreppet *surrogare*, som helt enkelt betyder *att ersätta* (se, till exempel, Lewis och Short, *A Latin Dictionary*, Oxford University Press, Oxford, 1996, s. 1818). Använt på detta allmänna sätt görs ingen åtskillnad beroende på huruvida subrogationen skett på lagstadgad eller kontraktuell grund, eller huruvida den är delvis eller fullständig.

⁸ Dom av den 26 maj 2005, GIE Réunion européenne m.fl. (C-77/04, EU:C:2005:327, punkt 17 och där angiven rättspraxis).

⁹ Brysselkonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, senare ändrad genom konventioner om nya medlemsstaters anslutning till denna konvention (EGT L 304, 1978, s. 36).

¹⁰ Se fotnot 3.

¹¹ Se, analogt, (beträffande begreppet "privaträttens område"), dom av den 9 mars 2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, punkt 33 och där angiven rättspraxis). Beträffande nödvändigheten att tolka Brysselkonventionen självständigt, se dom av den 15 januari 2004, Blijdenstein (C-433/01, EU:C:2004:21, punkt 24 och där angiven rättspraxis).

33. I den första kategorin har domstolen med hänvisning till Brysselkonventionen, som har en liknande ordalydelse, påpekat att bestämmelserna om behörighet vid försäkringstvister är uttryckligen tillämpliga på vissa typer av försäkringar, såsom obligatorisk försäkring, ansvarsförsäkring, försäkring av fast egendom eller sjö- och lufttransportförsäkring.¹²

34. Vad gäller exempel på sådant som inte omfattas, anges i artikel 1.2 c klart och tydligt att tvister avseende social trygghet inte omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001. Det kan tilläggas att detta gäller i den utsträckning som en viss tvist inte omfattas av begreppet ”privaträttens område”, vilket avgränsar tillämpningsområdet för förordning nr 44/2001 som helhet.¹³

35. Vidare har domstolen fastställt att ”tvister avseende återförsäkring” inte omfattas av tillämpningsområdet för de särskilda bestämmelserna om behörighet vid försäkringstvister, eftersom återförsäkring inte nämns i det som senare blev avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 44/2001. Domstolen har dock begränsat detta uteslutande till förhållanden mellan två näringsidkare som är verksamma i återförsäkringsbranschen. Den har konstaterat att reglerna om behörighet vid försäkringstvister är ”tillämpliga fullt ut när en försäkringstagare, en försäkrad eller en förmånstagare i ett försäkringsavtal enligt [tillämplig lag] har rätt att vända sig direkt till försäkringsgivarens eventuella återförsäkringsgivare för att gentemot denne göra gällande sina rättigheter enligt försäkringsavtalet”, eftersom en sådan part befinner sig i en svagare ställning i förhållande till återförsäkringsgivaren.¹⁴

36. Jag anser att det varken är nödvändigt eller klokt att fastställa en allmän och uttömmande definition av vad som avses med en ”försäkringstvist” och således vad som avses med en ”försäkring”. Detta kan överlåtas åt doktrinen. Det finns emellertid en omständighet som framgår av rättspraxis och som naturligt passar in i logiken bakom systemet med Brysselkonventionen/förordningarna. Med avseende på internationell behörighet utgörs grunden för att klargöra vad som är en ”försäkringstvist” av den ”juridiska handling” som ligger till grund för tvisten. Klargörs det i den juridiska handling på grundval av vilken en talan väcks mot en viss svarande (med andra ord orsaken till talan) vilka rättigheter och skyldigheter som följer av försäkringsförhållandet? Om så är fallet, kan tvisten bedömas vara en försäkringstvist.

37. Inom ramen för avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 44/2001 avses med en ”försäkringstvist” således helt enkelt ett förfarande för att klargöra rättigheterna och skyldigheterna för någon av de parter som anges i artiklarna 9.1 b och 11.2, i den utsträckning som dessa rättigheter och skyldigheter sägs följa av ett försäkringsförhållande.

38. Det kan tilläggas att denna slutsats inte ändras av den omständigheten att det bakomliggande skälet och den historiska bakgrunden till de skyldigheter som uppkommer inom ramen för en ansvarsförsäkring på en mycket allmän nivå kan kopplas till principen om utomobligatoriskt skadeståndsansvar för den ursprungliga skadevällaren som skadevällarens försäkring antas ersätta och täcka.¹⁵

12 Dom av den 13 juli 2000, Group Josi (C-412/98, EU:C:2000:399, punkt 62). Se artiklarna 10, 13 och 14 i förordning nr 44/2001.

13 I artikel 1.2 c i förordning nr 44/2001 föreskrivs att förordningen inte är tillämplig på social trygghet. Beträffande tillämpningsområdet för motsvarande bestämmelse i Brysselkonventionen, se dom av den 14 november 2002, Baten (C-271/00, EU:C:2002:656, punkt 37), och dom av den 15 januari 2004, Blijdenstein (C-433/01, EU:C:2004:21, punkt 21).

14 Dom av den 13 juli 2000, Group Josi (C-412/98, EU:C:2000:399, punkt 75).

15 Det kan erinras om att detta sätt att resonera, som ursprungligen uppstod i vissa delar av doktrinen och senare diskuterades i ett mål vid tyska Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen) (se dess beslut om hänskjutande av den 26 september 2006 – VI ZR 200/05), inte omfattades av Bundesgerichtshof (Tyska Högsta domstolen) och inte heller av EU-domstolen när målet i fråga hänsköts till den – se dom av den 13 december 2007, FBTO Schadeverzekering (C-463/06, EU:C:2007:792, punkt 30).

39. Min slutsats i denna del är således att när det gäller att identifiera den behöriga domstolen omfattas föremålet för en tvist av begreppet "försäkringstvist" i den mening som avses i avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 44/2001, om den avser rättigheter och skyldigheter som följer av ett försäkringsförhållande, med undantag för frågor som rör social trygghet i enlighet med artikel 1.2 c i samma förordning.

40. Tillämpat på förevarande mål framgår det av begäran om förhandsavgörande att skadeståndsanspråket i det nationella målet grundar sig på ett existerande försäkringsavtal mellan den ursprungliga skadevållaren och dennes försäkringsgivare, och inte på det påstådda utomobligatoriska skadeståndsansvaret för den person som orsakade olyckan. Skälet till att talan i det nationella målet har väckts mot motparten är med andra ord den skyldighet som påstås ha uppkommit för motparten genom ett försäkringsavtal som denne ingått med skadevållaren.¹⁶

B. Överföring av *forum actoris* till den som genom subrogation har övertagit en annans rättigheter

41. Den andra av de frågor som ställts av den hänskjutande domstolen syftar till att klargöra huruvida klaganden i egenskap av skadelidande kan åberopa det *forum actoris* som föreskrivs i artikel 11.2 jämförd med artikel 9.1 b i förordning nr 44/2001 och väcka talan direkt (vilket i sig är tillåtet enligt den tillämpliga lagstiftningen¹⁷) mot den försäkringsgivare hos vilken den person som påstås ha orsakat trafikolyckan hade en ansvarsförsäkring.

42. Denna fråga förutsätter först en bedömning av huruvida klaganden omfattas av begreppet "skadelidande" (1). Eftersom denna fråga enligt min mening ska besvaras jakande, fokuserar jag i mitt följande resonemang på att undersöka under vilka omständigheter *forum actoris* vid en försäkringstvist överförs till den som genom subrogation har övertagit skadeståndsanspråket (2).

1. Begreppet skadelidande och den skadelidandes *forum actoris*

43. Domstolen har konstaterat att genom behörighetsbestämmelserna i avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 44/2001 föreskrivs "ett självständigt system för domstols behörighet vid försäkringstvister", vars syfte är att "skydda den svagare parten genom behörighetsbestämmelser som är förmånligare för dennes intressen än de allmänna bestämmelserna". Dessa bestämmelser speglar en bakomliggande vilja att skydda personer som i de flesta fall ställs inför ett i förväg fastställt avtal, vars villkor inte längre är förhandlingsbara, vilket resulterar i en ställning som svagare part.¹⁸

44. Det skydd som följer av bestämmelserna om domstols behörighet vid försäkringstvister bör således inte utsträckas till att omfatta personer som inte behöver detta skydd.¹⁹

¹⁶ Huruvida anspråket täcks av det åberopade försäkringsavtalet är naturligtvis en annan fråga som rör saken i målet och inte fastställandet av den internationella behörigheten.

¹⁷ Vad gäller skadeståndsansvar i samband med användning av motorfordon, se skäl 30 och artikel 18 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/103/EG av den 16 september 2009 om ansvarsförsäkring för motorfordon och kontroll av att försäkringsplikten fullgörs beträffande sådan ansvarighet (EUT L 263, 2009, s. 11), där det föreskrivs att den skadelidande parten har rätt att väcka talan direkt mot försäkringsgivaren.

¹⁸ Skäl 13 i förordning nr 44/2001. Se dom av den 14 juli 1983, Gerling Konzern Speziale Kreditversicherung m.fl. (201/82, EU:C:1983:217, punkt 17), dom av den 13 juli 2000, Group Josi (C-412/98, EU:C:2000:399, punkt 64), dom av den 12 maj 2005, Société financière et industrielle du Peloux (C-112/03, EU:C:2005:280, punkt 37), och dom av den 17 september 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse (C-347/08, EU:C:2009:561, punkt 40 och där angiven rättspraxis).

¹⁹ Dom av den 13 juli 2000, Group Josi (C-412/98, EU:C:2000:399, punkt 65 och där angiven rättspraxis), och dom av den 17 september 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse (C-347/08, EU:C:2009:561, punkt 41).

45. En begränsad analogi kan göras med de bestämmelser om domstols behörighet som på grundval av liknande skyddshänsyn utformats med avseende på anställda och konsumenter.²⁰ Också dessa särskilda behörighetsbestämmelser avviker från huvudregeln, som grundar sig på svarandens hemvist.²¹

46. Vad som kan sägas vara gemensamt för alla dessa särskilda områden är att de antas utgöra undantag från huvudregeln om behörighet. Som sådana kan de inte ge upphov till en tolkning som går utöver de fall som uttryckligen nämns i förordningen.²²

47. Det bör emellertid också erinras om att till skillnad från tvister avseende anställda och konsumenter ges begreppet ”svagare part” en tämligen vid definition i fråga om försäkringstvister. Det omfattar fyra kategorier av personer: försäkringstagaren, den försäkrade, förmånstagaren och den skadelidande. Dessa parter kan i själva verket vara ganska starka ekonomiskt och juridiskt. Detta följer av de brett formulerade bestämmelserna om försäkringstvister i förordning nr 44/2001 och de försäkringstyper som anges där.

48. Till skillnad från vad som föreskrivs i fråga om konsumenter behöver de personer som skyddas genom avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 44/2001 således inte nödvändigtvis ha ingått respektive försäkringsavtal utanför sin bransch eller sitt yrke. Denna omständighet och detta särdrag hos de särskilda behörighetsbestämmelserna i avsnitt 3 i kapitel II bör beaktas vid tolkningen av begreppet skadelidande.

49. I artikel 9.1 b i förordningen föreskrivs om *forum actoris* för var och en av de parter som anges i den artikeln, det vill säga försäkringstagaren, förmånstagaren och den försäkrade. Detta utgör en förändring och en förstärkning av skyddet jämfört med Brysselkonventionen.²³

50. I domen i målet FBTO Schadeverzekering gjorde domstolen klart att den skadelidande även har tillgång till ett eget *forum actoris*. Detta forum är inte beroende av de forum som är tillgängliga för de parter som anges i artikel 9.1 b. Den skadelidande kan således, även om detta anges separat i artikel 11.2, väcka talan i den medlemsstat där han eller hon har sin hemvist.²⁴

51. Slutligen har domstolen slagit fast att syftet med hänvisningen i artikel 11.2 i förordning nr 44/2001 till bland annat artikel 9 är att till gruppen käreande i artikel 9.1 b lägga personer som har lidit skada, utan att kategorin skadelidande därmed begränsas till dem som har lidit *direkt* skada. Som ett illustrerande exempel på detta nämnde domstolen arvingarna till en person som omkommit.²⁵

52. Av det resonemang som förs i det avsnittet följer att det *forum actoris* som föreskrivs i artikel 9.1 b och som det hänvisas till i artikel 11.2 i förordning nr 44/2001 kan åberopas även av en person som har lidit indirekt skada. En sådan person har tillgång till ett eget *forum actoris* grundat på personens hemvist. Enligt min åsikt kan således, i enlighet med domstolens praxis, både personer som lidit direkt skada och personer som lidit indirekt skada betecknas som ”skadelidande”.

53. Den slutliga och på ett sätt huvudsakliga frågan som ska behandlas är huruvida en person såsom klaganden, som genom subrogation har övertagit en annans rättigheter, kan klassificeras som en indirekt skadelidande och åberopa *forum actoris* vid en försäkringstvist.

20 Se avsnitten 4 och 5 i kapitel II i förordning nr 44/2001.

21 Artikel 2.1 i förordning nr 44/2001.

22 Dom av den 17 september 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse (C-347/08, EU:C:2009:561, punkt 39 och där angiven rättspraxis).

23 Dom av den 13 december 2007, FBTO Schadeverzekering (C-463/06, EU:C:2007:792, punkt 28 *in fine*). I artikel 8 i Brysselkonventionen föreskrivs följande: ”Talan mot en försäkringsgivare som har hemvist i en konventionsstat kan väckas vid domstolarna i den staten, eller, i en annan konventionsstat, vid domstolen i den ort där försäkringstagaren har hemvist ...”.

24 Dom av den 13 december 2007, FBTO Schadeverzekering, C-463/06, EU:C:2007:792, punkterna 26 och 31.

25 Dom av den 17 september 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse (C-347/08, EU:C:2009:561, punkt 44).

2. Överföring av forum actoris till den som genom subrogation har övertagit en annans rättigheter

54. Den centrala frågan i förevarande mål är under vilka omständigheter, eller snarare med vilka begränsningar, det särskilda forum som föreskrivs i artiklarna 9.1 b och 11.2 i förordning nr 44/2001 kan överföras till en enhet som genom subrogation har övertagit den direkt skadelidandes rättigheter.

55. Denna fråga behandlades i domen i målet Vorarlberger (a). Det kriterium som fastställdes i den domen föranleder emellertid vissa problem, såsom framgår av förevarande mål (b). Jag föreslår därför att domstolen tar tillfället i akt att klargöra resonemanget i domen i målet Vorarlberger (c).

a) Vorarlberger

56. I domen i målet Vorarlberger slog domstolen fast att ett socialförsäkringsorgan som enligt lag har övertagit de rättigheter som tillkommer den direkt skadelidande i en trafikolycka inte kan åberopa den särskilda bestämmelsen om *forum actoris* i artikel 11.2 jämförd med artikel 9.1 b i förordning nr 44/2001.²⁶

57. I målet Vorarlberger hade den skadelidande, efter att ha varit med om en bilolycka i Tyskland, erhållit ersättning från sitt socialförsäkringsorgan i Österrike. Socialförsäkringsorganet väckte talan i Österrike mot den tyska försäkringsgivaren till den person som orsakat olyckan. Socialförsäkringsorganet åberopade hänvisningen i artikel 11.2 i förordning nr 44/2001 till artikel 9 i samma förordning. Det åberopade att den direkt skadelidandes rättigheter hade överförts till det genom subrogation.

58. Domstolen slog emellertid fast att hänvisningen i artikel 11.2 i nämnda förordning inte kunde åberopas. Den påpekade att i det aktuella fallet hade det inte gjorts gällande att det berörda socialförsäkringsorganet var ekonomiskt svagare och mindre erfaret i juridiskt hänseende än den berörda ansvarsförsäkringsgivaren.²⁷

59. Domstolens resonemang i målet Vorarlberger antydde att möjligheten att tillämpa de skyddande bestämmelserna i avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 44/2001 är beroende av den konkreta balansen mellan de tvistande parternas juridiska och ekonomiska styrka, vilken skulle behöva fastställas mot bakgrund av omständigheterna i varje enskilt fall.

60. Detta resonemang togs inte väl emot. Även om avsikten med resonemanget utan tvekan är att uppfylla målet att skydda den svagare parten, vilket eftersträvas med förordning nr 44/2001, säkerställer det inte den höga förutsebarhet hos de tillämpliga behörighetsbestämmelserna som är nödvändig. Sådana invändningar framgår också av begäran om förhandsavgörande i förevarande mål. Jag ska nu behandla dessa invändningar.

b) Begränsningarna med resonemanget i domen i målet Vorarlberger

61. För det första innehåller domen i målet Vorarlberger, såsom den hänskjutande domstolen har påpekat, ingen vägledning om de konkreta kriterier som ska tillämpas för att bedöma huruvida en person som enligt lag har övertagit den skadelidandes rättigheter befinner sig i en relativt sett svagare ställning än den försäkringsgivare mot vilken talan väckts. Särskilt i det fallet att en sådan person som i det nationella målet (en offentligrättslig arbetsgivare) genom subrogation har övertagit rättigheterna, är det ganska svårt att bedöma huruvida en sådan part är "ekonomiskt svagare och mindre erfaren i juridiskt hänseende" än den ansvarsförsäkringsgivare mot vilken talan väckts.

²⁶ Dom av den 17 september 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse (C-347/08, EU:C:2009:561, punkt 47).

²⁷ Ibid, punkt 42.

62. För det andra har den hänskjutande domstolen också påpekat det vida spektrum av enheter med avseende på vilka en sådan konkret bedömning skulle behöva göras. Kärandena kan vara allt från små ensamföretagare eller medelstora företag till stora koncerner eller offentlighetsrättsliga institutioner och lokala myndigheter. Det ska tilläggas att respektive kärandes juridiska och ekonomiska styrka skulle behöva vägas mot styrkan hos utländska försäkringsgivare med säte i olika medlemsstater. Detta medför den ytterligare svårigheten att bedöma juridiska former och frågor rörande de faktiska omständigheterna som hänför sig till ett annat rättssystem än det som den domstol som ska fatta beslutet omfattas av.

63. För det tredje föranleder det kriterium som antogs i domen i målet Vorarlberger en mer grundläggande fråga avseende resultatets förutsebarhet i specifika fall. Med beaktande av kriteriets konkreta syfte, bör det erinras om att de problem som här nämnts ska hanteras i samband med att den internationella behörigheten fastställs, inte i samband med prövningen av saken. Är det verkligen lämpligt att kräva att de nationella domstolarna ska göra en omständlig prövning av de faktiska omständigheterna och bakgrunden i syfte att fastställa behörigheten, när denna i allmänhet borde fastställas så snabbt och enkelt som möjligt?

64. Med beaktande av dessa invändningar föreslår jag att domstolen kompletterar sitt resonemang i domen i målet Vorarlberger med nedanstående klargöranden.

c) Klargörande av resonemanget i domen i målet Vorarlberger

65. Ett klargörande av villkoren för överföring av *forum actoris* i förevarande kontext bör syfta till att förena logiken kring den svagare parten i avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 44/2001 med målsättningen att säkerställa en hög förutsebarhet hos behörighetsbestämmelserna.²⁸ Vidare bör det beaktas att målsättningen att underlätta rättskipningen²⁹ talar emot en utökad mångfald av forum. Den som genom subrogation övertar rättigheter bör därför i möjligaste mån kunna väcka talan vid samma domstol som den person från vilken rättigheterna härletts. Detta är, när allt kommer omkring, själva logiken bakom subrogation av skadeståndsanspråk. De är härledda.

66. Enligt min mening främjas inte dessa målsättningar av vad som framstår som en fragmentiserad, individualiserad och högst kontextuell bedömning av respektive kärandes ekonomiska och juridiska särdrag och erfarenheter och en jämförelse av denna med en specifik försäkringsgivares ekonomiska och juridiska styrka. Tvärtom skulle dessa målsättningar kanske främjas bättre genom att fokusera på de objektiva särdragen hos den typ av förhållande som föranledde subrogationen och skälet till att en person trätt in i den direkt skadelidandes ställe. I övrigt bör kriteriet bortse från den enskilda personen och inte kräva att det görs en kontextuell bedömning av styrka, kunskap eller erfarenhet.

67. Jag föreslår därför att när någon genom subrogation övertar den direkt skadelidandes rättigheter ska detta medföra att *forum actoris* överförs till den som övertagit rättigheterna, oavsett om det är en fysisk eller en juridisk person, utom om i) den som övertagit den skadelidandes rättigheter själv är näringsidkare i försäkringsbranschen och anspråket har överförts till denne på grundval av ett försäkringsförhållande som denne ingått med den direkt skadelidande (i enlighet med lagstiftning eller på grundval av ett försäkringsavtal³⁰), eller ii) den som övertagit den skadelidandes rättigheter är en enhet som inom ramen för sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet vanligen är verksam inom förlikning av försäkringstvister och frivilligt har åtagit sig att realisera anspråket som en del av sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet.

²⁸ Skäl 11 i förordning nr 44/2001. Se dom av den 14 juli 2016, Granarolo (C-196/15, EU:C:2016:559, punkt 16 och där angiven rättspraxis).

²⁹ Skäl 12 i förordning nr 44/2001.

³⁰ För tydlighetens skull kan det upprepas att såsom det påpekats i punkt 34 ovan är tvister avseende social trygghet i den mening som avses i artikel 1.2 c i förordning nr 44/2001 uteslutna från förordningens materiella tillämpningsområde (*ratione materiae*), eftersom social trygghet inte omfattas av förordningens tillämpningsområde.

68. I återstoden av detta förslag kommer jag att ytterligare förklara det föreslagna kriteriet genom att granska de relevanta parametrar som bör kringgärda bedömningen av när *forum actoris* ska överföras till en person som gör gällande ett härlett försäkringsanspråk (i). Därefter kommer jag att behandla fördelarna med det föreslagna resonemanget (ii). Avslutningsvis kommer jag att tillämpa detta resonemang på förevarande mål (iii).

i) Parametrar

69. Den viktigaste faktorn när det gäller att skilja mellan indirekt skadelidande personer som kan åberopa bestämmelserna om *forum actoris* vid en försäkringstvist och indirekt skadelidande personer som inte kan åberopa dessa bestämmelser, är huruvida det föreligger ett försäkringsförhållande mellan den direkt skadelidande personen och respektive person som övertagit dennes rättigheter. Den nyckelfråga som ska ställas är således följande: Vilket var skälet (eller den juridiska orsak, den juridiska handling) som föranledde att den som övertagit den direkt skadelidandes rättigheter betalade ut respektive belopp till denne? Om skälet var att det förelåg ett försäkringsförhållande av något slag,³¹ agerar den som övertagit den skadelidandes rättigheter i egenskap av näringsidkare i försäkringsbranschen och ska därför uteslutas från rätten till *forum actoris*.

70. Vidare anser jag att det är oväsentligt huruvida det särskilda försäkringsförhållandet mellan den direkt skadelidande och den som övertagit dennes rättigheter ingicks på grund av ett civilrättsligt åtagande (exempelvis ett privat försäkringsavtal) eller till följd av en offentligrättslig skyldighet (antingen på grund av en lagstadgad skyldighet att vara försäkrad eller eftersom det i offentlig rätt direkt föreskrivs om obligatorisk försäkring, under förutsättning att hänsyn, i sistnämnda fall, tas till uteslutandeklausulen rörande social trygghet i artikel 2.1 c³²). Den avgörande gemensamma faktorn för dessa båda är att den som övertagit den direkt skadelidandes rättigheter och som kräver skadeståndersättning från försäkringsgivaren sist och slutligen helt enkelt också är näringsidkare i branschen.

71. Enligt samma logik och om man utvidgar den ytterligare, bör slutligen samma uteslutande också tillämpas på en kärande som yrkesmässigt driver försäkringstvister. Med andra ord bör det skydd som *forum actoris* ger inte vara tillgängligt för en person som, vanligen genom ett avtal, har övertagit den direkt skadelidandes rättigheter på grundval av en överlåtelse av en försäkringstvist inom ramen för sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet. I ett sådant sammanhang torde det inte vara motiverat att tillämpa *forum actoris* vid en försäkringstvist.³³

72. Sammanfattningsvis är den avgörande faktorn den juridiska handling som föranledde en person att träda i den direkt skadelidandes ställe. Den person som träder i den skadelidandes ställe kan åberopa de allmänna bestämmelserna om *forum actoris*, förutsatt att denna juridiska handling inte följer av ett försäkringsförhållande eller ett handelsavtal eller annat yrkesmässigt ingånget uppdragsavtal mellan den direkt skadelidande och den person som övertagit rättigheterna.

ii) Fördelar med det föreslagna klargörandet

73. Det finns åtminstone tre skäl till att jag anser att det ovan förda resonemanget kan erbjuda ett mer förutsägbart och användbart kriterium.

³¹ Som det angetts ovan omfattar denna vida tolkning också återförsäkring, i den mån som käranden innehar en juridisk handling som ger honom eller henne rätt att väcka talan mot försäkringsgivarens återförsäkringsgivare. Se dom av den 13 juli 2000, Group Josi (C-412/98, EU:C:2000:399, punkt 75).

³² I vilket fall det inte ens är frågan om en försäkringstvist – se punkt 34 ovan.

³³ Se, analogt, dom av den 19 januari 1993, Shearson Lehman Hutton (C-89/91, EU:C:1993:15). I domen i det målet konstaterade domstolen att Brysselkonventionen ska tolkas så att en kärande som agerar inom ramen för sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet, och därför inte själv är en konsument som är part i ett av de förtecknade avtalen, inte får åtnjuta de särskilda behörighetsbestämmelser som fastställs i konventionen rörande konsumentavtal.

74. För det första skulle en objektivare bedömning, baserad på en juridisk handling, av den indirekt skadelidandes ställning när det gäller att fastställa huruvida denna part vid en försäkringstvist kan åberopa bestämmelserna om *forum actoris* vara en mer användbar lösning när det gäller att fastställa om en domstol har internationell behörighet. Man skulle inte behöva analysera de tvistande parternas relativa styrka. Deras yrkesmässiga, formella ställning och den juridiska handling genom vilken de övertagit ett skadeståndsanspråk skulle räcka som nödvändig information.

75. En ytterligare fördel är, för det andra, att det föreslagna kriteriet är holistiskt och omfattar både fysiska och juridiska personer. Det ska erinras om att ordalydelsen i förordning nr 44/2001 är neutral i detta avseende.³⁴ När domstolen i domen i målet Vorarlberger konstaterade att arvingar har möjlighet att vid en försäkringstvist åberopa bestämmelserna om *forum actoris* gjorde den ingen åtskillnad mellan fysiska och juridiska personer. Jag ser inget skäl till att juridiska personer skulle uteslutas från denna möjlighet, i den mån de enligt tillämplig lagstiftning har kapaciteten att arva. Mer allmänt kan det erinras om att det, såsom den italienska regeringen har hävdad, i praktiken är sannolikt att ett antal av de personer som omfattas av bestämmelserna om särskilda forum vid försäkringstvister är juridiska personer.

76. För det tredje och avslutningsvis ökar det föreslagna kriteriet sannolikheten för att innehållsmässigt relaterade tvister kan avgöras i samma forum, varigenom en fragmentering av processen kan begränsas. Denna omständighet illustreras av förevarande fall.

77. I det nationella målet väckte cyklisten, i egenskap av direkt skadelidande, talan vid förstainstansdomstolen, som sannolikt är domstolen på den ort där han har hemvist. Enligt det kriterium som här har föreslagits skulle klaganden ha tillgång till samma nationella domstol, eftersom klaganden verkar ha hemvist inom den domstolens jurisdiktionsområde.

78. Om klaganden, tvärtemot vad jag har föreslagit, nekas att åtnjuta de bestämmelser om *forum actoris* som är tillämpliga vid försäkringstvister, kommer klaganden att vara tvungen att väcka talan i den medlemsstat där ansvarsförsäkringsgivaren har sitt säte (Frankrike) eller i den medlemsstat där trafikolyckan inträffade (Italien).

79. När den direkt skadelidande och den som övertagit dennes rättigheter båda har hemvist i samma medlemsstat, har det föreslagna resonemanget, om de beslutar att använda sig av *forum actoris*, således den fördelen att det förhindrar en utökad mångfald av forum på nivån för internationell behörighet.

80. Jag vill emellertid inte gå så långt som att föreslå att den som övertagit den skadelidandes rättigheter har en *skyldighet* att följa den direkt skadelidandes val av domstol och väcka talan vid samma domstol, detta huvudsakligen av tre skäl.

81. För det första anges redan en mångfald av forum direkt i artikel 9.1 b och artikel 11.2 i förordning nr 44/2001. Enligt dessa bestämmelser och mot bakgrund av domstolens tolkning av artikel 11.2 har försäkringstagaren, förmånstagaren, den försäkrade och den skadelidande olika *forum actoris* baserade på deras hemvist. Trots den befintliga mångfalden av forum finns det emellertid inget i ordalydelsen i

³⁴ Som en illustration av detta i samband med bilförsäkringar kan nämnas till exempel den dom som Oberlandesgericht Celle (Regionala överdomstolen i Celle) meddelade den 27 februari 2008, 14 U 211/06 2, i vilken denna domstol konstaterade att juridiska personer omfattas av begreppet "skadelidande" i artikel 11.2 i förordning nr 44/2001. Detta konstaterande gjordes mot bakgrund av rådets direktiv 72/166/EEG av den 24 april 1972 (*Svensk specialutgåva: område 6, volym 1, s. 111*) (nu ersatt med direktiv 2009/103/EG, som det hänvisas till i fotnot 15 ovan) där "skadelidande" definieras som "personer som är berättigade till ersättning för förlust eller skada orsakad av fordon". Den nationella domstolen påpekade också att det i artikel 4 i samma direktiv (nu artikel 5 i direktiv 2009/103/EG) hänvisas till både fysiska och juridiska personer. I en annan tysk dom från Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Regionala överdomstolen i Frankfurt am Main) (dom av den 23 juni 2014, 16 U 224/13) klassificerades ett leasingföretag som skadelidande när det väckte talan mot ett försäkringsbolag. Den nationella domstolen ansåg att käranden inte hade samma försäkringsexpertis. För ett allmänt konstaterande, slutligen, om att juridiska personer vid en försäkringstvist kan åberopa forum för skadelidande personer, se till exempel Staudinger/Czaplinski, "Verkehrsofferschutz im Lichte der Rom I-, Rom II- sowie Brüssel I-Verordnung", *N/W* 2009, s. 2249 ff.

förordning nr 44/2001 som innebär en "skyldighet att följa" den skadelidandes val i syfte att minska mångfalden av forum. Inom denna lagstiftningsram ser jag således knappast något skäl till (eller textuellt stöd för) att rättsligt fastställa en sådan skyldighet enbart för den som övertagit en annans rättigheter.

82. För det andra framgår det av ordalydelsen i artikel 9.1 b att denna artikel inte endast föreskriver om internationell behörighet, utan också om lokal behörighet (*orten*, inte *medlemsstaten* där käranden har hemvist). En "skyldighet att följa" den skadelidandes val, varigenom den som övertagit den skadelidandes rättigheter skulle vara tvungen att väcka talan vid exakt den domstol som var tillgänglig för den direkt skadelidande, skulle således potentiellt kunna innebära att den som övertagit den skadelidandes rättigheter var tvungen att väcka talan i en domstol utanför sin hemvist.

83. För det tredje skulle en skyldighet att följa den skadelidandes val kunna innebära att valet i hög grad blir beroende av händelsernas kronologi i det enskilda fallet, närmare bestämt av den direkt skadelidandes val avseende om och när talan ska väckas. Men vad skulle hända om den som övertagit den skadelidandes rättigheter väcker talan först? Skulle den direkt skadelidande då också vara förpliktad att följa detta val? Om svaret är nekande, skulle konsekvensregeln inte längre gälla. Om svaret är jakande, skulle det ställa hela logiken bakom talan, det vill säga "subrogation", på ända. Tillämpningen av regeln om att "följa-den-andra-skadelidande-parten" skulle således kunna fungera endast i en riktning, närmare bestämt att den som övertagit den direkt skadelidandes rättigheter skulle följa dennes val, men inte tvärtom. Regeln skulle dessutom vara tillämplig endast om den direkt skadelidande väcker sin talan "i tid" – det vill säga innan den som övertagit rättigheterna gör det.

84. Möjligheten till en sådan intern inkonsekvens vid tillämpningen av en potentiell regel som skulle införas för att främja konsekvens föranleder mig hursomhelst att dra slutsatsen att en sådan regel inte alls är lämplig.

iii) Förevarande mål

85. I förevarande mål verkar skälet till att klaganden väckte talan, vilket det slutligen ankommer på den hänskjutande domstolen att avgöra, vara de fortsatta löneutbetalningar som klaganden var ålagd enligt nationell rätt och den lagstadgade överföringen av skadeståndsanspråket till klaganden. Skälet till (den juridiska handling som låg till grund för) subrogationen förefaller således att vara anställningsavtalet och de tillämpliga lagbestämmelserna. Det finns inget försäkringsförhållande av något slag mellan klaganden och cyklisten.

86. Klaganden omfattas därför inte av något av de båda undantag som anges i punkt 67 ovan, och som skulle utesluta en överföring av *forum actoris*.

87. För tydlighetens skull kan jag också tillägga att det kan finnas gränsfall, exempelvis en situation där talan väcks av en arbetsgivare som själv är ett försäkringsbolag. Orsaken till (eller den juridiska handling som ligger till grund för) att skadeståndsanspråket eller en del av det överförs till försäkringsbolaget skulle emellertid inte vara ett försäkringsavtal, utan, liksom i det nationella målet, den omständigheten att den skadelidande personen var anställd av bolaget. Skulle *forum actoris* överföras under sådana omständigheter?

88. Ja, det skulle det. Återigen skulle den avgörande faktorn, i linje med de klargöranden som jag föreslagit ovan, utgöras av den specifika juridiska handling som ligger till grund för försäkringsgivarens/arbetsgivarens talan. I ett sådant scenario skulle skadeståndsanspråket överföras till arbetsgivaren, inte på grund av dennes agerande som näringsidkare i försäkringsbranschen, utan på grund av att en av dess anställda har skadats och att arbetsgivaren genom lagstadgad överlåtelse har övertagit den skadade anställdes rättigheter.

89. Jag medger villigt att det resonemang som jag rekommenderar i detta förslag till avgörande kan ses som alltför inkluderande i vissa situationer, exempelvis den som beskrivits ovan. Detta beror på att ekonomiskt trygga och juridiskt kunniga enheter som i själva verket inte behöver något skydd kan komma att åtnjuta *forum actoris* vid försäkringstvister. Icke desto mindre anser jag att det, allt sammantaget, är en mer rimlig lösning att vissa enheter ibland inkluderas även om de inte har behov av det, än att det i varje enskilt fall ska göras en i praktiken problematisk kontextuell bedömning av styrkeförhållandet mellan parterna.

V. Förslag till avgörande:

90. Mot bakgrund av det ovan anförda förslår jag att domstolen besvarar de frågor som ställts av Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike) på följande sätt:

1. En talan, såsom den i det nationella målet, vilken har väckts av en arbetsgivare i en medlemsstat, i syfte att erhålla ersättning för den skada som överförs till arbetsgivaren till följd av fortsatta löneutbetalningar till en anställd, mot en ansvarsförsäkringsgivare med hemvist i en annan medlemsstat, avseende den skada som orsakats av ett fordon försäkrat hos den försäkringsgivaren, utgör en "försäkringstvist" i den mening som avses i artikel 8 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.
2. En person, såsom en offentligrättslig institution i dess egenskap av arbetsgivare, som har sitt säte i en medlemsstat kan i egenskap av skadelidande åberopa den bestämmelse som föreskrivs i artiklarna 9.1 b och 11.2 i förordning nr 44/2001, i syfte att väcka talan direkt (om en direkt talan är tillåten enligt respektive nationell rätt) mot försäkringsgivaren till den person som orsakat en trafikolycka, om de rättigheter som kommer att åberopas härrör från skada som överförs till denna arbetsgivare genom fortsatta löneutbetalningar till den anställda som skadades i trafikolyckan
 - om skälet till att väcka talan är att det föreligger ett försäkringsförhållande mellan den part som orsakade olyckan och dennes försäkringsgivare, och
 - förutsatt att käranden inte har övertagit skadeståndsanspråket
 - (i) till följd av att det föreligger ett försäkringsförhållande mellan käranden och den direkt skadelidande, eller
 - (ii) till följd av ett åtagande att realisera anspråket inom ramen för sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet.